

2019 YEREL SEÇİMLERİNDE PARTİLERİN PERFORMANSLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Özet: 2019 Yerel Seçimlerinde, çeşitli kriterlere göre siyasi partilerin performanslarının değerlendirilmesidir.

30 büyükşehir, 51 il, 519 büyükşehir ilçe ve 403 ilçe belediyesi olmak üzere toplam 1,003 belediye için yapılan değerlendirmelerde aşağıdaki kriterler dikkate alınmıştır:

1. Siyasi Partilerin 2019 ve 2014 Yerel Seçimlerinde kazandıkları belediye sayılarının karşılaştırılması;
2. Siyasi Partilerin 2019 ve 2014 Yerel Seçimlerinde kazandıkları belediyelerdeki seçmen sayılarının¹ karşılaştırılması;
3. Siyasi Partiler hangi belediyeleri kime kaybettiği;
4. Siyasi Partiler hangi belediyeleri kimden kazandığı;
5. Siyasi Partilerin bu dönem, başka bir partiden aldıkları belediyeler ve bu belediyelerdeki seçmen sayıları;
6. Siyasi Partilerin bu dönem, başka bir partiye verdikleri belediyeler ve bu belediyelerdeki seçmen sayıları;
7. Belediye başkanlıklarının dağılımında, 27. Dönem Milletvekili sonuçları esas alınsaydı² partilerin kazanacakları belediye sayıları;

Çalışmanın **SONUÇ BÖLÜMÜ** seçmen tercihlerinin değişimi konusunda bazı bulguları içermektedir.

Ayrıca bu çalışmanın bir parçası olan ve tüm büyükşehir, il ve ilçeler için siyasi partilerin performanslarının hesaplandığı bölümü önümüzdeki günlerde paylaşacağız.

¹ Karşılaştırmanın eşit bazda yapılabilmesi için 27. Dönem Milletvekili Seçimlerindeki seçmen sayıları esas alındı

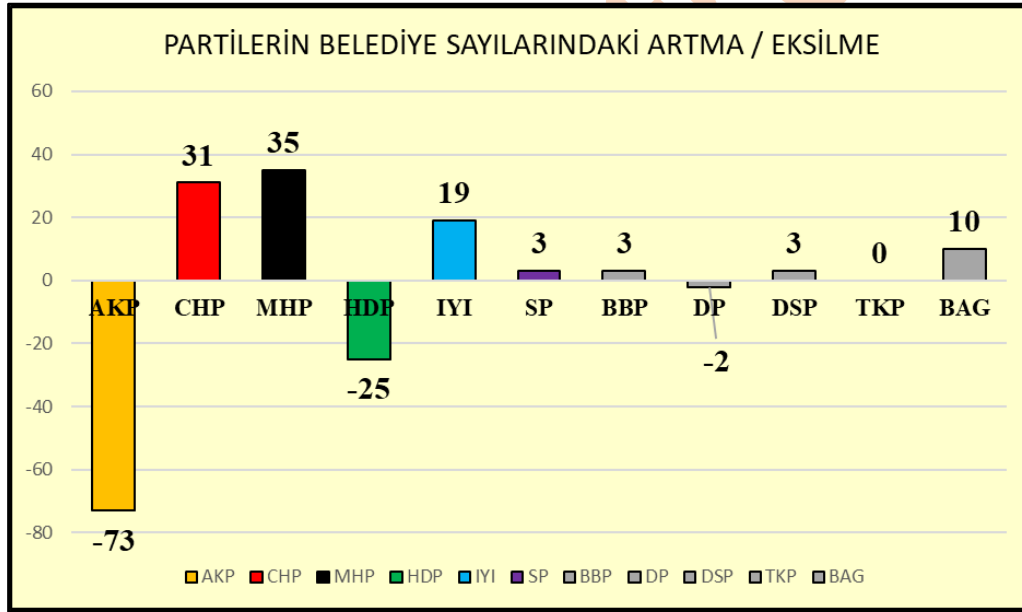
² Partilerin ittifaksız olarak seçime girdikleri durum

1. SİYASİ PARTİLERİN 2014 ve 2019 YEREL SEÇİMLERİNDE KAZANDIKLARI BELEDİYE SAYILARININ KARŞILAŞTIRILMASI

Şekil 1, siyasi partilerin 2014 ve 2019 Yerel Seçimlerinde kazandıkları belediyelerin türlerini ve sayılarını, Şekil 2 de, son 2 yerel seçim arasındaki sayısal farkları gösterilmektedir.

2014 GERÇEKLEŞEN						2019 GERÇEKLEŞEN					
2014	BÜYÜKŞEHİR BEL.	İL BEL.	BÜYÜKŞEHİR İLÇE BEL.	İLÇE BEL.	Σ	2019	BÜYÜKŞEHİR BEL.	İL BEL.	BÜYÜKŞEHİR İLÇE BEL.	İLÇE BEL.	Σ
AKP	18	30	326	249	623	AKP	15	24	288	223	550
CHP	6	8	102	55	171	CHP	11	10	118	63	202
MHP	3	5	46	57	111	MHP	1	10	58	77	146
HDP	1	0	0	0	1	HDP	3	5	32	13	53
BDP	2	7	43	21	73	IYI	0	0	9	10	19
DBP	0	1	0	3	4	SP	0	0	2	7	9
SP	0	0	1	5	6	BBP	0	0	4	2	6
BBP	0	0	0	3	3	DP	0	0	1	1	2
DP	0	0	1	3	4	DSP	0	0	3	0	3
ODP	0	0	0	1	1	TKP	0	1	0	0	1
TKP	0	0	0	1	1	BAG	0	1	4	7	12
BAG	0	0	0	2	2	Σ	30	51	519	403	1,003
Σ	30	51	519	398	998						

Şekil 1: Siyasi Partilerin 2014 ve 2019 Yerel Seçimlerinde Kazandıkları Belediye Sayıları

Şekil 2: 2014 ve 2019 Seçimleri Arasında Siyasi Partilerin Belediye Sayılarındaki Değişimler

Şekil 2'nin incelenmesinden, AKP ve HDP'nin belediye sayılarının azaldığı görülmektedir.

AKP'nin belediye sayısı 73 (3 Büyükşehir, 6 il ve 64 ilçe belediyesi) azalmıştır.

HDP'nin belediye sayısı ise 25 (3 il ve 22 ilçe belediyesi) azalmıştır.

Buna karşılık CHP, MHP, IYI ve SP'nin belediye sayıları artmıştır.

Artış CHP için 31 belediye (5 büyükşehir, 2 il, 24 ilçe) ve IYI için 19 (hepsi ilçe) belediyedir.

MHP'nin belediye sayısı, illerde 5 ilçelerde 32 artmasına karşılık, büyükşehirlerde 2 eksilmiştir.

2014 GERÇEKLEŞEN					
2014	BÜYÜKŞEHİR BEL.	İL BEL.	BÜYÜKŞEHİR İLÇE BEL.	İLÇE BEL.	Σ
CUMHUR	21	35	372	306	734
MİLLET	6	8	102	55	171

2019 GERÇEKLEŞEN: BELEDİYE SAYISI					
2019	BÜYÜKŞEHİR BEL.	İL BEL.	BÜYÜKŞEHİR İLÇE BEL.	İLÇE BEL.	Σ
CUMHUR	16	34	346	300	696
MİLLET	11	10	127	73	221

Şekil 3: Belediye Sayılarının İttifaklar Olarak Değerlendirilmesi

Belediye sayılarındaki değişim ittifaklar açısından değerlendirildiğinde, CUMHUR ittifakının yönettiği belediye sayısı 2014 yerel seçimlerinde 734 olmasına karşılık 2019'da 696 ya gerilediği, buna karşılık MİLLET ittifakının belediye sayısının 171'den 221'e çıktığı görülmektedir.

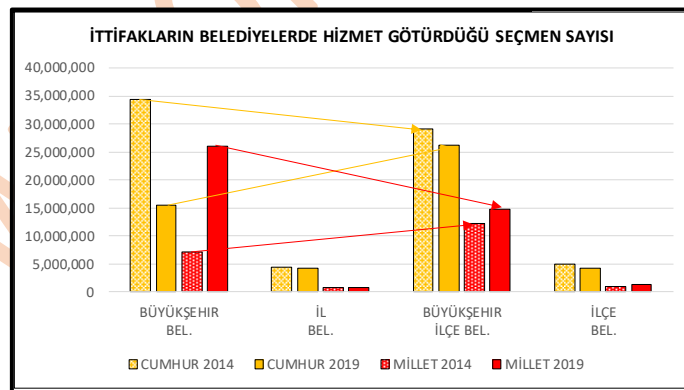
Şekil 3'de CUMHUR İTTİFAKI'nın Büyükşehirlerdeki kaybı (5 Büyükşehir) dikkat çekicidir. Bu durum 2017 Halkoylaması Raporunda da dikkat çektiğimiz AKP'nin büyükşehirlerde seçmen kaybettiği konusundaki görüşümüzü doğrulamakta ve bu durumun sürdüğünü göstermektedir.

2014 GERÇEKLEŞEN: SEÇMEN SAYISI					
2014	BÜYÜKŞEHİR BEL.	İL BEL.	BÜYÜKŞEHİR İLÇE BEL.	İLÇE BEL.	Σ
CUMHUR	34,484,933	4,380,183	29,067,673	4,895,594	72,828,383
MİLLET	7,191,116	736,027	12,259,325	953,318	21,139,786

2019 GERÇEKLEŞEN: SEÇMEN SAYISI					
2019	BÜYÜKŞEHİR BEL.	İL BEL.	BÜYÜKŞEHİR İLÇE BEL.	İLÇE BEL.	Σ
CUMHUR 2019	15,544,276	4,328,082	26,148,691	4,312,657	50,333,706
MİLLET 2019	26,131,773	817,375	15,315,422	1,536,286	43,800,856

Şekil 4: İttifakların Yönettikleri Belediyelerdeki Seçmen Sayıları³

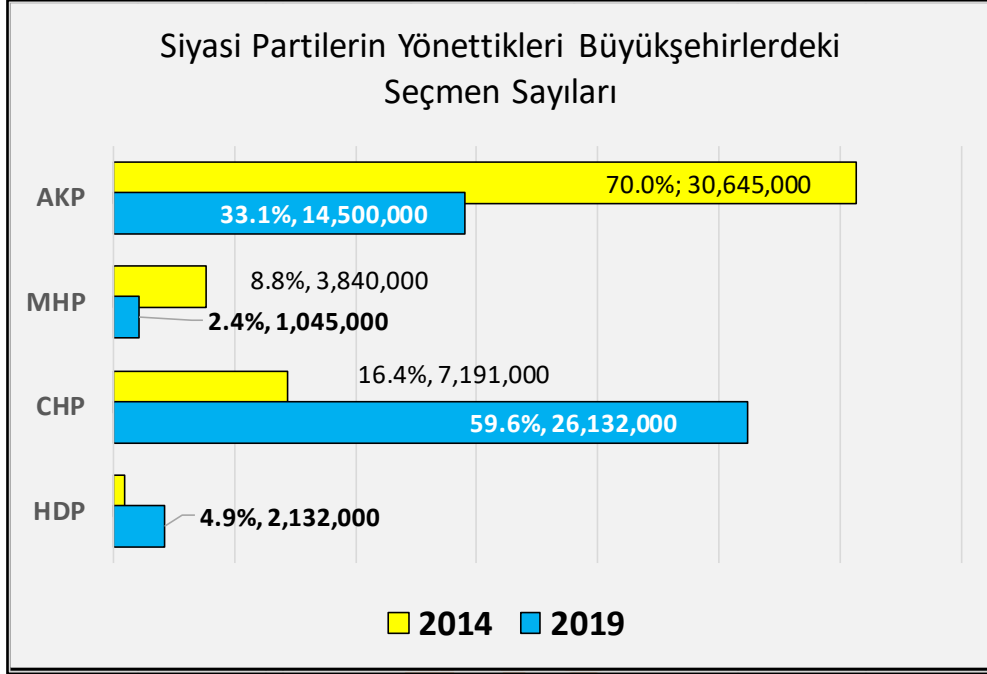
Şekil 5: İttifakların Yönettikleri Belediyelerdeki Seçmen Sayıları

Şekil 5, Şekil 4'teki tablonun grafik gösterimidir. Bu grafikten CUMHUR İttifakının Büyükşehir İlçe Belediyelerindeki etki alanının büyükşehir belediyelerinden daha fazla olduğunu göstermektedir. Bunun bir açıklaması da il içindeki seçmen hareketleri olup, AKP ve MHP seçmenlerinin ilçelere verimli bir şekilde dağıldığı ya da ilçelerin sınırlarının CUMHUR açısından verimli sonuç verecek şekilde düzenlendiği söylenebilir.

³ Seçmen sayıları toplamının kayıtlı seçmen sayısından fazla olmasının nedeni, büyükşehirlerde yaşayan seçmenlerin hem büyükşehir belediyesi içinde hem de büyükşehirlerdeki ilçe belediyeleri için mükerrer olarak hesaba girmelerindedir.

2. Siyasi Partilerin Yerel Seçim Performanslarının Kazanıp / Kaybettikleri Belediyelerdeki Seçmen Sayısı Açısından Değerlendirilmesi:

Şekil 6, siyasi partilerin 2014 ve 2019 yerel seçimlerinde kazandıkları büyükşehirlerdeki nüfus büyüklüklerini göstermektedir.

Şekil 6: Siyasi Partilerin Yönettikleri Büyükşehirlerdeki Toplam Seçmen Sayıları

Şekil 6'nın incelenmesinden;

- AKP'nin, 2014 seçimlerinden sonra toplam 30.6 milyondan fazla seçmenin yaşadığı Büyükşehirleri yönetmesine karşılık bu sayının 2019 seçimlerinde bu sayının 14.5 milyona düştüğü,
- CHP'nin yönettiği Büyükşehirlerde ise seçmen sayısının 7.2 milyondan 26.1 milyona yükseldiği anlaşılmaktadır.

Bir başka deyişle Büyükşehirlerde, AKP'nin yönettiği seçmen sayısı %67.4'den %33.1'e gerilerken CHP'nin oranı ise %15.8'den %59.6'ya yükselmiştir.

İlçelerin idari açıdan büyükşehirlere ya da illere bağlı olduklarını dikkate almadan yapılan değerlendirmede;

	2019 GERÇEKLEŞEN - 2014 GERÇEKLEŞEN			
	973 İLÇE BELEDİYESİ			
	2019	2014	2019	2014
AKP	30,110,000	34,297,000	53.5%	57.1%
MHP	4,679,000	4,046,000	8.3%	6.7%
CHP	16,928,000	13,949,000	30.1%	23.2%
IYI	741,000	0	1.3%	0.0%
HDP	3,052,000	3,742,000	5.4%	6.2%
BDP	0	3,638,000	0.0%	6.1%
SP	184,000	51,000	0.3%	0.1%
BBP	132,000	46,000	0.2%	0.1%
DBP	0	103,000	0.0%	0.2%
DP	75,000	152,000	0.1%	0.3%
ODP	0	7,000	0.0%	0.0%
TKP	27,000	5,000	0.0%	0.0%
BAG	339,000	15,000	0.6%	0.0%

Şekil 7: Türkiye Geneli (973 İlçe Belediyesi) Siyasi Partilerin Yönettikleri İl ve İlçe Belediyelerindeki Seçmen Sayıları

Türkiye genelindeki toplam 973 ilçe⁴ belediyesinin değerlendirmesinden AKP'nin etki alanının (%60.9 dan %53.5 e) daraldığı, buna karşılık CHP ve MHP'nin etki alanlarının genişlediği anlaşılmaktadır.

Büyükşehirlerde AKP'nin etki alanı daralmasının (Şekil 6) %34.3 olduğu dikkate alındığında, AKP'nin özellikle büyükşehirlerdeki yenilgisinin ne kadar büyük olduğu daha iyi anlaşılır.

⁴ Büyükşehir olmayan il belediyeleri merkez ilçe belediyesi adı ile anılmaktadır.

3. Büyükşehir Belediyelerinde (BB) Kim Kaybetti, Kim Kazandı

Türkiye genelinde 43.8 milyon seçmenin büyükşehirlerde yaşadığı, bunun toplam seçmenin⁵ (56.3 milyon) %77.8'i olduğu hesaplanmaktadır.

	2014	KAZANÇ	KAYIP	FARK	2019
AKP	18	0	3	-3	15
MHP	3	0	2	-2	1
CHP	6	5	0	5	11
IYI	0	0	0	0	0
HDP	3	0	0	0	3

Şekil 8: Siyasi Partilerin Kazandıkları / Kaybettikleri Büyükşehir Belediyelerinin Sayıları

	2014	KAZANÇ	KAYIP	FARK	2019
AKP	30,650,000	0	16,150,000	-16,150,000	14,500,000
MHP	3,840,000	0	2,800,000	-2,800,000	1,040,000
CHP	7,190,000	18,940,000	0	18,940,000	26,130,000
IYI	0	0	0	0	0
HDP	2,130,000	0	0	0	2,130,000

Şekil 9: Büyükşehirlerde Siyasi Partilerin Kazandıkları / Kaybettikleri Seçmen Sayıları

Şekil 8'in incelenmesinden, AKP'nin 3, ve MHP'nin 2 büyükşehiri kaybettiği, bu 5 büyükşehiri de CHP'nin kazandığı görülmektedir. Bu 5 büyükşehirdeki seçmen sayısı 19 milyona yakındır (Şekil 9).

Hem büyükşehir belediye sayısı hem de bu belediyelerdeki seçmen sayısı açısından, kaybedenlerin AKP ve MHP, kazananın ise CHP olduğu anlaşılmaktadır.

Şekil 9'a göre Büyükşehir Belediyelerinde yönettiği seçmen sayısını arttıran tek parti CHP'dir. AKP ve MHP'nin etki alanları, seçmen sayısı kriterine göre azalmıştır.

⁵ 27.Dönem Milletvekili seçimindeki seçmen sayıları esas alınmaktadır

4. Büyükşehir İlçe Belediyelerinde (BİB) Kim Kaybetti, Kim Kazandı

Türkiye genelindeki 519 Büyükşehir İlçe Belediyesinin değerlendirilmesinden; Büyükşehir ilçe belediyelerinde yaşayan seçmen sayısı büyükşehir belediyelerinde yaşayan seçmen sayısı ile aynı olup, Türkiye'deki tüm seçmenin %77.8'inin oluşturmaktadır.

	2014	KAZANÇ	KAYIP	FARK	2019
AKP	326	27	65	-38	288
MHP	46	23	11	12	58
CHP	102	40	24	16	118
IYI	0	9	0	9	9
HDP	43	1	12	-11	32

Şekil 10: Siyasi Partilerin Kazandıkları / Kaybettikleri Büyükşehir İlçe Belediyelerinin Sayıları

	2014	KAZANÇ	KAYIP	FARK	2019
AKP	26,410,000	1,130,000	3,930,000	-2,800,000	23,610,000
MHP	2,660,000	620,000	740,000	-120,000	2,540,000
CHP	12,260,000	3,500,000	1,020,000	2,480,000	14,730,000
IYI	0	580,000	0	580,000	580,000
HDP	2,360,000	90,000	530,000	-440,000	1,920,000

Şekil 11: Büyükşehir İlçe Belediyelerinde Siyasi Partilerin Kazandıkları / Kaybettikleri Seçmen Sayıları

Şekil 10'un incelenmesinden AKP'nin büyükşehir ilçe belediye sayısının 38, HDP'nin 11 azaldığı, buna karşılık CHP'nin 16, MHP'nin 12, IYI'nin de 9 arttığı anlaşılmaktadır.

Şekil 11'e göre Büyükşehir İlçe Belediyelerinde etki alanlarını arttıran partiler CHP ve IYI'dir. AKP, MHP ve HDP'nin etki alanları, seçmen sayısı kriterine göre azalmıştır.

5. İl Belediyelerinde (İB) Kim Kaybetti, Kim Kazandı

Türkiye genelindeki 51 İl Belediyesinin değerlendirilmesinden;
5.8 milyon seçmenin İl Belediyelerinde yaşadığı, bunun toplam seçmenin (56.3 milyon) %10.3'ü olduğu hesaplanmaktadır.

	2014	KAZANÇ	KAYIP	FARK	2019
AKP	30	6	12	-6	24
MHP	5	7	2	5	10
CHP	8	5	3	2	10
IYI	0	0	0	0	0
HDP	8	1	4	-3	5

Şekil 12: Siyasi Partilerin Kazandıkları / Kaybettikleri İl Belediyelerinin Sayıları

	2014	KAZANÇ	KAYIP	FARK	2019
AKP	3,760,000	530,000	1,070,000	-540,000	3,220,000
MHP	620,000	730,000	240,000	490,000	1,110,000
CHP	740,000	340,000	260,000	80,000	820,000
IYI	0	0	0	0	0
HDP	680,000	70,000	200,000	-130,000	550,000

Şekil 13: İl Belediyelerinde Siyasi Partilerin Kazandıkları / Kaybettikleri Seçmen Sayıları

Şekil 12'nin incelenmesinden AKP'nin il belediye sayısının 6, HDP'nin ise 3 azaldığı, buna karşılık CHP'nin 2, MHP'nin 5 arttığı anlaşılmaktadır.

Şekil 13'a göre İl Belediyelerinde etki alanlarını arttıran partiler CHP ve MHP'dir. AKP ve HDP'nin etki alanları, seçmen sayısı kriterine göre azalmıştır.

6. İlçe Belediyelerinde (İLÇEB) Kim Kaybetti, Kim Kazandı

Türkiye genelindeki 403 İlçe Belediyesinin değerlendirilmesinden; 6.7 milyon seçmenin İlçe Belediyelerinde yaşadığı, bunun toplam seçmenin (56.3 milyon) %11.9'u olduğu hesaplanmaktadır.

	2014	KAZANÇ	KAYIP	FARK	2019
AKP	249	76	102	-26	223
MHP	57	58	38	20	77
CHP	55	33	25	8	63
IYI	0	10	0	10	10
HDP	24	3	14	-11	13

Şekil 14: Siyasi Partilerin Kazandıkları / Kaybettikleri İlçe Belediyelerinin Sayıları

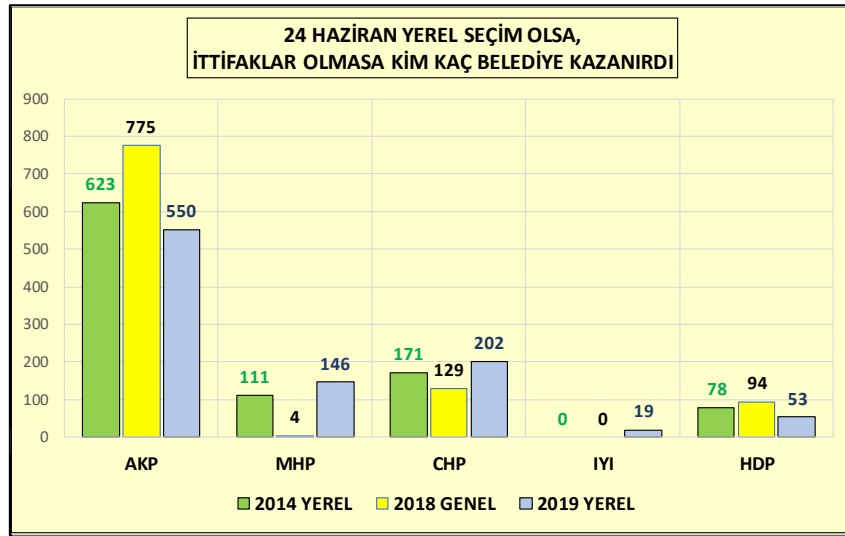
	2014	KAZANÇ	KAYIP	FARK	2019
AKP	4,130,000	1,030,000	1,890,000	-860,000	3,280,000
MHP	770,000	760,000	490,000	270,000	1,030,000
CHP	950,000	780,000	350,000	430,000	1,380,000
IYI	0	160,000	0	160,000	160,000
HDP	700,000	130,000	250,000	-120,000	580,000

Şekil 15: İlçe Belediyelerinde Siyasi Partilerin Kazandıkları / Kaybettikleri Seçmen Sayıları

Şekil 14'ün incelenmesinden AKP'nin ilçe belediye sayısının 26, HDP'nin ise 11 azaldığı, buna karşılık CHP'nin 8, MHP'nin 20 ve IYI'nin 10 arttığı anlaşılmaktadır.

Şekil 15'e göre İl Belediyelerinde etki alanlarını arttıran partiler CHP, MHP ve IYI'dir. AKP ve HDP'nin etki alanları, seçmen sayısı kriterine göre azalmıştır.

7. Belediye Başkanlıkları 27. Dönem Genel Seçim Sonuçlarına Göre Dağıtılsaydı,

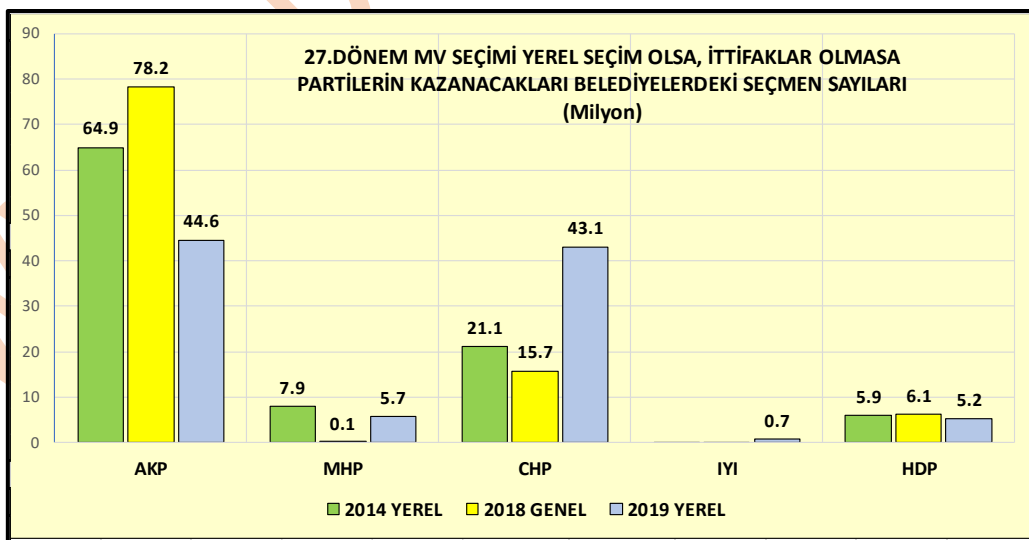

Şekil 16: 2014, 2019 Yerel Seçim Sonuçları ve 2018 Genel Seçimi Yerel Seçim Olsa, Siyasi Partilerin Kazanacakları Belediye Sayıları

Şekil 16, 2014 ve 2019 Yerel Seçimlerinde siyasi partilerin kazandıkları büyükşehir, il ve ilçe belediye sayılarının toplamı ile 24-Haziran-2018 Milletvekili Seçimi Yerel Seçim olsa kazanacakları belediye sayılarını göstermektedir.

Şekil 16'nın incelenmesinden;

- AKP'deki büyük kayıp: 775 yerine 550 belediye, 78.2 yerine 44.6 milyon seçmen,
- HDP'deki kayıp 94 yerine 53, 6.1 yerine 5.2 milyon seçmen,
- MHP'deki kazanç 4 yerine 146 belediye, 0.1 yerine 5.7 milyon seçmen, ancak 2014 yerel seçimine göre 7.9 milyondan 5.7 milyona azalma,
- CHP'deki büyük kazanç 129 yerine 202 belediye, 15.7 milyon yerine 43.1 milyon seçmen,
- İYİ'deki kazanç 0 yerine 19 belediye ve 0 yerine 0.7 milyon olarak görülmektedir.

Şekil 16a: 2014, 2019 Yerel Seçim Sonuçları ve 2018 Genel Seçimi Yerel Seçim Olsa, Siyasi Partilerin Kazanacakları Belediyelerdeki Seçmen Sayıları

8. SİYASİ PARTİLERİN HER BÜYÜKŞEHİR, İL VE İLÇE BELEDİYELERİ İÇİN PERFORMANSLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ.

Siyasi partilerin 2019 Yerel Seçimindeki performansları her il, ilçe ve büyükşehir için ayrı ayrı değerlendirildi;

Değerlendirme Kriterleri:

- Değerlendirme yapılan yerde, 2014 Yerel Seçimlerinde belediyeyi kazanıp kazanmadığı,
- Değerlendirme yapılan yerde, 2019 Yerel Seçimlerinde belediyeyi kazanacağı öngörülüyormuydu,
- Kazanacağı öngörülüyorsa bu öngörünün hesaplanan gerçekleşme olasılığı ne kadardı,
- Değerlendirme yapılan yerde, 2019 Yerel Seçimlerinde belediyeyi kazanıp kazanmadığı,

Performanslar;

- Fevkalde Başarılı
- Çok Başarılı
- Başarılı
- Başarısız
- Fevkalde Başarısız notları ile değerlendirildi.

(Örneği Şekil 17’de verilen çalışmanın bu bölümü daha sonra paylaşılacaktır.)

İLÇE	2014	OLASILIK	TAHMİN2019	2019	NOT 2	NOT 3
NEVSEHIR ACIGOL	AKP	99%	AKP	AKP	---	AKP: BAŞARILI
NEVSEHIR AVANOS	CHP	99%	AKP	CHP	AKP: FEVKALADE BAŞARISIZ	CHP: FEVKALADE BAŞARILI
NEVSEHIR DERINKUYU	MHP	99%	AKP	AKP	MHP: FEVKALADE BAŞARISIZ	AKP: FEVKALADE BAŞARILI
NEVSEHIR GULSEHIR	MHP	99%	AKP	AKP	MHP: FEVKALADE BAŞARISIZ	AKP: FEVKALADE BAŞARILI
NEVSEHIR HACIBEKTAS	CHP	99%	CHP	CHP	---	CHP: BAŞARILI
NEVSEHIR KOZAKLI	MHP	99%	AKP	AKP	MHP: FEVKALADE BAŞARISIZ	AKP: FEVKALADE BAŞARILI
NEVSEHIR MERKEZ	AKP	99%	AKP	AKP	---	AKP: BAŞARILI
NEVSEHIR URGUP	AKP	99%	AKP	AKP	---	AKP: BAŞARILI

Şekil 17: Performans Değerlendirme Örnek

9. SONUC:

Çalışmanın ulaştığımız bulguları şöyle sıralıyabiliriz.

- AKP bu seçimin en büyük kaybedenidir (73 belediye ve bu belediyelerde yaşayan toplam 20 milyondan fazla seçmen⁶),
- HDP bu seçimin kaybedenidir (25 belediye ve bu belediyelerde yaşayan 700 bine yakın seçmen),
- CHP bu seçimin en büyük kazananıdır (31 belediye ve bu belediyelerde yaşayan 22 milyona yakın seçmen),
- IYI bu seçimin kazananıdır (19 belediye ve bu belediyelerde yaşayan 740 bin seçmen),
- MHP bu seçimin hem kazananı hem de kaybedenidir (belediye sayısı 35 artmasına karşılık, yönettiği belediyelerdeki seçmen sayısı 2 milyondan fazla azalmıştır),

	2014	KAZANÇ	KAYIP	FARK	2019
AKP	623	109	182	-73	550
MHP	111	88	53	35	146
CHP	171	83	52	31	202
IYI	0	19	0	19	19
HDP	78	5	30	-25	53

	2014	KAZANÇ	KAYIP	FARK	2019
AKP	64,940,000	2,700,000	23,030,000	-20,330,000	44,610,000
MHP	7,890,000	2,100,000	4,270,000	-2,170,000	5,720,000
CHP	21,140,000	23,560,000	1,630,000	21,930,000	43,060,000
IYI	0	740,000	0	740,000	740,000
HDP	5,870,000	290,000	980,000	-690,000	5,180,000

Şekil 18: 2014 ve 2019 Yerel Seçimlerine Göre Partilerin Kazanıp Kaybettikleri

- MHP'nin belediye sayısındaki artış küçük yerlerdeki kazanımlarından ileri gelmektedir. MHP'nin kazandığı ilçe belediyelerinden %56.6 sında seçmen sayısı 15,000 den azdır.
- Siyasi partilerin seçmen sayısı 15,000 den az olan yerlerde kazandıkları belediyelerin, toplam kazandıkları içindeki payı Şekil 19'da gösterilmektedir.

MHP	56.6%
AKP	41.1%
CHP	28.8%
IYI	26.3%
HDP	12.0%

Şekil 19: Partileri Kazandıkları Küçük İlçelerin Kazandıkları Belediyeler İçindeki Payı

- MHP'nin yönettiği belediyelerdeki seçmen sayısının 7.9 milyondan 5.7 milyona düştüğü dikkate alındığında MHP'yi de bu seçimin kazananları arasında saymamak gerekir.

⁶ Büyükşehirlerde yaşayan seçmenlerin hem büyükşehir belediyesi içinde hem de büyükşehirlerdeki ilçe belediyeleri için mükerrer olarak hesaba alınmaktadır

- i. CUMHUR İTTİFAKI bu seçimin kaybedenidir (38 belediye ve 22.5 milyonluk bir etki alanı kaybetmişlerdir),
- j. MİLLET İTTİFAKI bu seçimin kazananıdır (50 belediye ve etki alanında 22 milyon 670 bin seçmenlik artış).
- k. **MHP güç kazandığı yerlerde AKP'nin aleyhine olarak kazanmaktadır.**
  1. **MHP'nin kazandığı toplam 145 ilçe belediyesinden 75 tanesi geçen dönem AKP tarafından yönetilmekteydi.**
  2. **Bu 75 ilçenin 73 tanesinde, Haziran-2018 Milletevekili Seçiminde AKP oyları MHP oylarından fazlaydı.**
- l. Şekil 16 AKP'nin Yerel Seçimlerdeki performansının Genel Seçimden daha düşük olduğunu göstermektedir. Bunun sebepleri;
  1. Yerel seçimlerin dar alanlarda sonuçlanması,
  2. Yerel seçimlerde fazla sayıda⁷ aday olması nedeniyle AKP'nin sandık hakimiyetinin eksilmesi olarak düşünülmektedir.
- m. **Sonuçlarına bakıldığında bu seçim CUMHUR İTTİFAKI için büyük bir yenilgi olmuştur ve doğuracağı sonuçların bir yerel seçim sonuçları etkisinden çok fazla olacağı anlaşılmaktadır.**

⁷ 2019 Yerel Seçiminde Muhtar ve İhtiyar Heyeti adayları da dikkate alındığında yaklaşık 1 milyon kişinin aday olduğu hesaplanmaktadır.